



Iktatószám: JAM/230-1/2025

Tárgy: Ajánlatkérés

Tisztelt Ajánlattevő!

dr. Rémiás Tibor, mint a Jósa András Múzeum (székhely: 4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 21.) igazgatója, ezúton kérék Öntől árajánlatot, az Interreg VI-A Románia-Magyarország Program keretében megvalósuló **Swabian Heritage** rövid című, **ROHU00528** számú projekthez kapcsolódóan „**sváb örökség kutatása**” tárgyban, az alábbiak szerint:

A nyíregyházi Jósa András Múzeum (HU) a szatmárnémeti Bihar Megyei Műemlék-védelmi Alapítvánnyal (RO) pályázatot nyújtott be az Interreg VI-A Románia-Magyarország Program keretében a Swabian Heritage rövid című, ROHU00528 számú projekt megvalósítására, amely támogatásban részesült.

A projekt átfogó célja a svábok kulturális és történelmi örökségének kutatása és bemutatása Nyíregyházát (HU) és Palotát (RO) összekötő fenntartható kulturális és turisztikai útvonal kialakításával.

Ezen célt a projekt partnerek a következő tevékenységek megvalósításával tervezik elérni:

1. A **sváb örökség kutatása** Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Bihar és Szatmár megyében a sváb kultúra határon átnyúló örökségének széleskörű megismerése és a ma is jelenlévő helyszínek, értékek feltérképezése érdekében.

A tevékenység szakértői workshopok szervezésével és a kutatás eredményeit szintetizáló szakértői publikáció elkészítésével egészül ki.

2. A projekt **beruházási elemeként a Sóstói Skanzenben sváb porta és csűr épül**, melynek célja egy történelmi emlékhely és kiállítótér kialakítása, amely a projekt keretében azonosított Sváb Útvonal egyik állomása lesz.

A beruházás által bővül a Sóstói Skanzen kínálata, ezzel párhuzamosan pedig a határrégió kulturális és turisztikai kínálata is.

3. Közös **honlap** készítése a **Sváb Útvonal interaktív térképével** együtt.
4. **Tematikus karavánok/utazó fesztiválok** szervezése a közösségi részvétel növelése érdekében, a résztvevők számára a sváb kultúra magával ragadó élményeinek biztosítása.
5. **Közös stratégia** kidolgozása a sváb útvonal turisztikai célú használatára, bővítésére, a legjobb gyakorlatok feltárására a hosszú távú fenntarthatóság érdekében.
- 6.

A projekt teljes elszámolható költsége 1 663 530,01 EUR, amelyből a Jósa András Múzeum részére elszámolható költség 1 116 499,09 EUR. A projekt megvalósításának időtartama 2025. június 2. + 30 hónap.

A projekt megalapozásához, az 1. pontban foglalt speciális szakterület, azaz a **sváb örökség kutatása szükséges, az alábbiak szerint:**

A Jósa András Múzeum (HU) által koordinált és a szatmárnémeti Bihar Megyei Műemlék-védelmi Alapítvány (RO) által támogatott előre meghatározott módszertant követve a kutatás magába foglalja a meglévő sváb örökség feltárását a határ mindkét oldalán Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Bihar és Szatmár megyékben.

A tevékenység magában foglalja a még élő sváb informátorok vagy leszármazottaik felkutatását, valamint a sváb vonatkozású turisztikai potenciállal rendelkező helyszínek feltérképezését. A kutatás számos aspektust ölel fel, beleértve a gasztronómiát, a nyelvészetet, a viseletkutatást és a tárgyak gyűjtését. A gasztronómiai és kulturális aspektusokon túl a turisztikai potenciál magában foglalja a kézműves termékeket, a településeket és az anyagi örökséget, történelmi, vallási vagy kulturális értékeket bemutató helyszíneket.

A kutatás időtartama: 2025.07.01 + 15 hónap

Kérjük árajánlatát, forintban kifejezve, az érvényességi időt megjelölve adja meg!

Az Interreg VI-A Románia – Magyarország Program előírásai alapján az ajánlatkérés során a Jósa András Múzeum, mint ajánlatkérő köteles előírni az alvállalkozói szerződések tartalmára, összegére és kifizetésére vonatkozó transzparenciát. Amennyiben ajánlattevő - annak ellenére, hogy saját maga is el tudná látni a feladatot - alvállalkozót von be a teljesítésbe, úgy azt az ajánlatában is köteles jelezni. Amennyiben az alvállalkozók bevonása a szerződés teljesítése során válik szükségessé, úgy az csak a megrendelő részére való bejelentést követően lehetséges.

Továbbá ajánlatkérő köteles jelezni, hogy a nyertes ajánlattevő által a teljesítés során keletkező, szerzői jogvédelem alá eső alkotáson területi korlátozás nélküli, harmadik személynek átadható felhasználási jogot szerez, amely jogosultság kiterjed az alkotás átdolgozására is.

Kérjük, a cégszerűen aláírt árajánlatot elektronikusan, az info @josamuzeum.hu e-mail címre, legkésőbb 2025.06.26. 16 óráig eljuttatni szíveskedjenek!

Nyíregyháza, 2025.06.26.

Köszönettel:



.....
dr. Rémiás Tibor
igazgató
Jósa András Múzeum

A „sváb örökség kutatásának” módszertani keretei

A sváb örökség feltérképezése a néprajzi kutatások alapvető módszereiből kiindulva több szintéren zajlik, igényli az etnográfiai módszer, illetve több társtudomány által is alkalmazott eljárások kombinációját. A kevert módszerek alkalmazásakor csak részben valósul meg trianguláció, hiszen nem tekinthetjük teljességgel beavatkozás-mentesnek az eljárásokat, főleg az eredmények felhasználási célját szem előtt tartva, amely egy sváb tájház kialakításához járulhat hozzá újabb adatokkal, és amely mindezzel együtt hosszútávon egy további örökség hely létesülésének lehetőségét vonhatja maga után. Ennek következtében a végzett alapkutatás elsősorban a módszertani trianguláció technikáival operál árnyaltabb képet nyerve a történeti Szatmár, Hajdú és Bihar vármegyék kiválasztott településeinek sváb örökségéről, az egyes lokalitásokban fellelhető örökségelemekre fókuszáltnak, kiemelt hangsúlyt helyezve a svábok, és elsősorban a szatmári svábok néprajzi jellegzetességeire és történeti sajátosságaira egyaránt.

Az alapkutatás első fázisában a szakirodalmi háttér ismereteinek elsajátítása, valamint esetleges korábbi kutatások eredményeinek megismerése történik, amely az előzetes felmérés szintjén túl a későbbiekben az adatok összehasonlításának lehetőségét is nyújtja. Mindez a kutatás további fázisában is folytatódik, illetve a helyszíni feltárások megkezdésével a recens anyaggyűjtés mellett az archív adatok megismerése is elindul a kiválasztott településhez/településekhez kötődően. A sváb vonatkozású kulturális és turisztikai potenciállal rendelkező helyszínek felkeresése; a történelmi, vallási és kulturális értékeket őrző területek feltérképezése, adatolása történik meg. A szinkrón és diakrón vizsgálat egyszerre tárja fel a jelenkori folyamatokat és fókuszál a múlt eseményeire, amelyek a svábok betelepítésétől napjainkig vezetik a kutatás időkeretét. A klasszikus értelemben vett néprajzi terepmunka a megfigyelés számos módozatát ötvözi, az empirikus kultúrakutatás alatt többféle perspektívából történik az adatgyűjtés, dokumentálás és leírás. Az egészen megfigyelő, a megfigyelőként résztvevő, a résztvevőként megfigyelő és az egészen megfigyelő szerepkörben is létrejöhetnek adatolások. Itt nyitott és zárt térben megvalósuló, valamint egyéni és közösségi szinten is kialakított megnyilvánulások egyaránt a figyelem fókuszába kerülhetnek, amely során nemcsak a szokások, események, jelenségek megfigyelése, hanem a társadalmi státuszok, szerepkörök és az élettérben való egyéni–közösségi mozgás- és tevékenységformákra derülhet fény. A kutatás során alkalmazott eljárások, a gyűjtési technikák, felmérések mindegyike együttesen alkot képet, mindezekhez az interjúk különböző formái készülhetnek el. A gyűjtési

helyszín és a megkérdezett interjúalanyok függvényében így esetlegesen mély- vagy életútinterjúk, illetve adott témacsoport tekintetében az arra vonatkozó kérdések mentén spontán vagy strukturált interjúk szolgálhatnak információval. Fotóinterjú és -dokumentáció készítése egészítheti ki a személyes emlékezeti adatokat/adatolásokat. A dokumentációs fényképezés során épületek, események, helyszínek és turisztikai célú örökség helyek képi rögzítése valósul meg.

A sváb örökség néprajzi-történeti kutatása során gasztronómiai, nyelvi és tárgyi örökségelemek feltárása tervezett, amelyekhez társulhatnak tárgyak, helyek és szokások leírásai is, helyszíni és adattári adatokkal kiegészülve, kvantitatív és kvalitatív elemzéssel együttesen. Többféle forráscsoportból merítve a néprajztudományban alkalmazott forráskritikai szemléletmóddal eljárva dolgozunk. Forráscsoportnak tekintjük a tárgyi emlékeket (étkezési, öltözködési és lakberendezési tárgyakat, munkaeszközöket, a lakó- és gazdasági épületeket, de még a szakrális kisemlékeket, a temetők és templomok nyújtotta szimbolikus objektumokat is; a szellemi örökségelemeket (a folklórisztika körébe tartozó jelenségeket) és a különféle írásos dokumentumokat (levéltári iratokat, családi háziarchívumok iratait). Ugyanakkor a vizsgálatok kiterjednek a forráscsoportban fellelhető tárgyak és a használójuk viszonyára, a tárgyak történetére, az egyéni és közösségi életben betöltött szerepére. Az életrajzi reliktumok, de a lokális közösségek kollektív és kommunikatív emlékezetéhez fűződő tárgyai is, az élet különböző eseményeire közvetlenül utalhatnak, így segítenek az egyéni és közösségi szokások megértésében is, úgy mint az egyéni és közösségi események alakulásának mélyebb értelmezésében. További forráscsoportot jelent a 19–20. századi vonatkozó sajtóanyag, amely a társadalmi, kulturális és gazdasági életről kiegészítő információval szolgálhat, illetve minden szóbeli és írásbeli emlékmű a kiválasztott településekről.

A helyszíni és adattári adatgyűjtés mellett további ismeretek elmélyítése történik más intézetek munkatársaival való konzultációk során és szakmai rendezvények látogatásán keresztül, továbbá egyéb muzeális intézmény és installáció tanulmányozásán keresztül. A vizsgálatra kijelölt területen létrehozott reprezentációs és muzeális terek, örökségközvetítő helyek tanulmányozása mellett az online felületeken közzétett további információk gyűjtése is felmerülhet, utóbbi a netnográfia módszerével valósítható meg. Mind az offline és az online alkalmazott kutatási módszerek során a kapcsolódó etikai szabályoknak megfelelően, így a személyes adatok, szenzitív információk védelmét figyelembe véve járunk el.

Az etnográfiai módszer, valamint a trianguláció módszeres alkalmazásánál mindenkor fontos, hogy a kutatás elméleti keretbe ágyazottan menjen végbe, adott esetben az örökség, örökségképzés és az örökségesítés (*heritagisation*) paradigmáján keresztül értelmezendő. A

kutatás eredményei feltehetően nemcsak a lokális és saját csoporton belüli örökségképző folyamatokat mutatják meg, hanem segítenek a későbbiekben az alkalmazott néprajz szintjén megvalósuló muzealizálásba való bekapcsolódásban. A kutatás egyik várt eredménye a feltárt tárgyi és szellemi örökségelemekekről szerzett adatok felhasználása a készülő muzeális létesítményben, amely a későbbiekben központi helyétül szolgálhat a szatmári sváb népi kultúra, a jelenlegi társadalmi és a kulturális jelenségek bemutatásának.

Irodalom:

Bódi Erzsébet: Bevezetés a magyar néprajzi terepmunka módszertanába. (Folklór és etnográfia, 8.) Debrecen: Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Tanszék, 1982.

Héra Gábor – Ligeti György: Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Budapest: Osiris, 2005.

Király Gábor – Dén-Nagy Ildikó – Gérling Zsuzsanna – Nagy Beáta: Kevert módszertani megközelítések. Elméleti és módszertani alapok. Kultúra és Közösség. IV. évf. V. évf. 2014/II. szám. 95–104.

Korff, Gottfried: A tárgykultúra muzeumi feldolgozásának nehézségei. A muzealizálás mint intézményeken túlmutató trend. MaDok-füzetek, 2/2024. 18–27.

Marinka Melinda: Sváb visszatérők. Újjáéledő hagyomány és lokális kötődés a szatmári svábok körében. Debrecen: Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék, 2016.

Marinka Melinda: Sváb örökségelemek. Az északkelet-magyarországi kulturális régió német nemzetiségeinek néprajzi értékei. Debrecen: Debreceni Egyetem Néprajztudományi és Muzeológiai Intézet, 2024.

Otto, Lene – Pedersen, Lykke L.: „Összegyűjteni” önmagunkat. Élettörténetek és az emlékezés tárgyai. MaDok-füzetek, 2/2024. 28–39.

Sántha Kálmán: A harmadik paradigma a neveléstudományi vizsgálatokban. Iskolakultúra 2013/2. 82–91.


Sántha Kálmán: Trianguláció a pedagógiai kutatásban. Budapest: Eötvös József Könyvkiadó, 2015.

Szilágyi Miklós: Gyűjtőmódszerek és forráskritika a néprajztudományban. (Folklór és Etnográfia, 26.) Debrecen: Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Tanszék, 1986.

Szilágyi Miklós: Bevezetés a néprajzi muzeológiába. (Néprajz egyetemi hallgatóknak 30.). Debrecen: Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003.

Ajánlatkérés - Interreg VI-A Románia-Magyarország Program keretében a Swabian Heritage című, ROHU00528 számú projekt kutatás kapcsán

Feladó Soósné Csernák Zsuzsanna <info@josamuzeum.hu>
Címzett <marinkamelinda@yahoo.co.uk>
Dátum 2025-06-26 11:37

 SKM_C300i25062610350.pdf (~157 KB)

Tisztelt Cím!

Csatoltan küldöm a Jósa András Múzeum ajánlatkérő levelét.

Dr. Rémiás Tibor
múzeumigazgató

megbízásából

--
Soósné Csernák Zsuzsanna
Jósa András Múzeum - Titkárság
Tel.: +36 20 4388012
email: info@josamuzeum.hu